

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΜΑΡΤΙΟΥ 2023

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : 2 ΩΡΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ένα παράδειγμα σεβασμού προς τους γονείς

Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ (εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἀρμόσει καὶ νῦν ἅπασιν τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι) ἐκ τῆς Αἴτνης ῥύακα πυρός γενέσθαι· τοῦτον δὲ ῥεῖν φασιν ἐπὶ τε τὴν ἄλλην χώραν, καὶ δὴ καὶ πρὸς πόλιν τιὰ τῶν ἐκεῖ κατοικουμένων. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρμῆσαι πρὸς φυγὴν, τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ζητοῦντας, ἓνα δὲ τινα τῶν νεωτέρων, ὀρῶντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα καὶ οὐκὶ δυνάμενον ἀποχωρεῖν, ἀλλὰ ἐγκαταλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ πυρός, ἀράμενον φέρειν. Φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη. Ὅθεν δὴ καὶ ἄξιον θεωρῆσαι τὸ θεῖον, ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει. Λέγεται γὰρ κύκλῳ τὸν τόπον ἐκεῖνον περιφρυῆναι τὸ πῦρ καὶ σωθῆναι τούτους μόνους, ἀφ' ὧν καὶ τὸ χωρίον ἔτι καὶ νῦν προσαγορεύεσθαι τῶν εὐσεβῶν κῶρον· τοὺς δὲ ταχεῖαν τὴν ἀποχώρησιν ποιησαμένους καὶ τοὺς ἑαυτῶν γονέας ἐγκαταλιπόντας ἅπαντας ἀπολέσθαι.

Λυκούργος, Κατὰ Λεωκράτους 95-96

Θέματα

1. Να μεταφραστεί στην νέα ελληνική το παρακάτω χωρίο από το κείμενο της Ενότητας: « Λέγεται γοῦν ἐν Σικελία...ἐγκατελήφθη». Μον.4

2.α. Ποια ιστορία μας διηγείται ο Λυκούργος για να αναδείξει το σεβασμό των νέων προς τους γονείς. Μον.2

2.β. το θεῖον , ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενῶς ἔχει» . Ποια αντίληψη για τους θεούς υποστηρίζει σε αυτή την φράση ο Λυκούργος και πώς τη συσχετίζει με την ιστορία που διηγείται. Μον.2

3.α. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι ακόλουθες λέξεις των νέων ελληνικών. **Μον.2**

Εχέμυθος, ανήκουστος, εισροή, πυροβολώ, εξόρμηση, σωτήρας

3.β. Να αναλύσετε τις σύνθετες λέξεις που σας δίνονται στα συνθετικά τους μέρη και στη συνέχεια να γράψετε ένα παράγωγο από το β συνθετικό, απλό ή σύνθετο της νέας ελληνικής: κατοικουμένων, άποχωρείν, προσγενομένου. **Μον.2**

4.α. Να γράψετε ό,τι ζητείται για κάθε τύπο: **Μον.2**

- i. *Λέγεται* : το ίδιο πρόσωπο στον παθητικό μέλλοντα α'
- ii. *ρύακα* : δοτ.ενικού
- iii. *πόλιν* : δοτ.πληθ.
- iv. *τινά* : γενική πληθ.
- v. *τὸν πατέρα* : ίδια πτώση στον πληθ.
- vi. *ἐγκατελήφθη*: β' ενικό υποτακτικής και προστακτικής παθ.αορ.α'
- vii. *τοῖς ἀνδράσιν* : ονομ.ενικού
- viii. *τὸ πῶρ* : δοτ. ενικού
- ix. *σωθῆναι* : γενική ενικού της μετοχής του παθητικού αορίστου α' και στα τρία γένη
- x. *τὴν ἀποχώρησιν* : ονομ. πληθ.
- xi. *τοὺς γονέας* : κλητ. ενικού

4.β. συλλέγομαι: να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο β' ενικό του παθητικού αορ. Β'. Να σημειωθούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές. **Μον.2**

4.γ. ἀκούομαι: να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο α' πληθ. του παθητικού μέλλοντα α'. Να σημειωθούν τα απαρέμφατα και οι μετοχές. **Μον.2**

5. Να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο των υπογραμμισμένων λέξεων στις σκόλουθες προτάσεις του κειμένου. Αν πρόκειται για μετοχή εκτός από το είδος να αναφέρετε αν είναι συνημμένη ή απόλυτη. Αν πρόκειται για απαρέμφατο να επισημάνετε εκτός από τον συντακτικό ρόλο, το είδος και το υποκείμενό του ώστε να διακρίντε αν υπάρχει ταυτοπροσωπία ή ετεροπροσωπία. **Μον.2**

- i. *Λέγεται γοῦν ἐν Σικελίᾳ ἐκ τῆς Αἴτνης ρύακα πυρὸς γενέσθαι*
- ii. *ἀρμόσει καὶ νῦν ἅπασιν τοῖς νεωτέροις ἀκοῦσαι*

- iii. Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὀρμῆσαι πρὸς φυγὴν, τὴν αὐτῶν σωτηρίαν ζητοῦντας
- iv. ὁρῶντα τὸν πατέρα πρεσβύτερον ὄντα
- v. Φορτίου δ' οἶμαι προσγενομένου καὶ αὐτὸς ἐγκατελήφθη

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

οὐαη